

Tryghedsindekset - Sådan har vi målt

1. Indsamling af data ved Danmarks Statistik	1
2. Inddeling af København i Distrikter	2
3. Politiets tal	2
4. Gerningskoder fordelt på tryghedselementer.....	2
4.1. Vold og trusler om vold.....	2
4.2. Indbrud	3
4.3. Tyveri	5
4.4. Narkotika	7
4.5. Hærværk	7
4.6. Chikane, gener og tilråb	7
5. Metode for indeksskonstruktion.....	9

1. Indsamling af data ved Danmarks Statistik

Danmarks Statistik har foretaget indsamling af surveydata i perioden fra november 2013 til februar 2014. Danmarks Statistik har kontaktet 11.270 borgere, heraf har 7.066 borgere deltaget i undersøgelsen, hvilket svarer til en svarprocent på 62,7 pct.

- For at sikre en høj repræsentativitet blandt respondenterne i surveyen, foretages et udtræk af respondenter på baggrund af CPR-registeret. Derved undgås at frasortere respondenter med eksempelvis talletidskort eller uden telefon. Ved hjælp af CPR-registeret kan man desuden i højere grad sikre, at respondenterne bor i det område, de er udtrukket i.
- I 2012 er der lavet en paneludvælgelse til stikprøven, hvor der først er udvalgt alle fra hvert distrikt, som deltog i undersøgelsen i 2011, hvorefter der suppleret om med nye deltagere fra hvert distrikt. Repræsentativiteten er sikret ved at hvert distrikt er inddelt i tre underdele:
 - Personer der boede i distriktet og deltog året før.
 - Personer der boede i distriktet, men ikke deltog året før.
 - Personer der er nye i distriktet.

Siden undersøgelsen i 2013 er der sket løbende udskiftning i panelundersøgelsen, således at en person kun kan deltage 5 år i træk. I undersøgelsen i 2014 har ca. 40 pct. af de personer, der deltager i undersøgelsen, deltaget i tidligere undersøgelser. Metoden er valgt af Danmarks Statistik og skal undgå paneltræthed, hvor personer bliver trætte af at blive udvalgt mange gange i træk. Metoden skal sikre datakvaliteten ved at undgå større bortfald og dårligere kvalitet.

- For at sikre sammenlignelighed for gennemsnittene for de 35 distrikter har Danmarks Statistik foretaget en vægtning af data, som tager højde for, at de 35 distrikter har en meget forskellig beboersammensætning på en række økonomiske, sociale og demografiske parametre.
- For at sikre en høj svarprocent modtager de udvalgte respondenter et brev, hvor de opfordres til at deltage i undersøgelsen. De respondenter, der ønsker det, kan deltage i undersøgelsen over internettet, øvrige respondenter vil efterfølgende blive kontaktet telefonisk, med mulighed for at gennemføre interviewet på en række fremmedsprog. Udover Dansk og Engelsk er der fortaget interviews på Arabisk, Bosnisk, Tyrkisk, Urdu og Farsi.
- For at sikre repræsentativitet blandt respondenterne har Danmarks Statistik brugt interviewere med kompetencer inden for en række relevante fremmedsprog.

2. Inddeling af København i Distrikter

For at kunne operationalisere tryghedsindekset og identificere, hvilke områder af København der har behov for en særlig indsats, er København inddelt i 35 distrikter med 10.000-15.000 indbyggere. I inddelingen af distrikter tages hensyn til, at distrikterne holdes inden for bydelene svarende til de 12 lokaludvalg i København og SSP distrikterne samt naturlige grænser i form af parker og grønne områder. Herved skabes ejerskab og anvendelighed af de administrative enheder.

3. Politiets tal

Politiet har leveret data over antallet af anmeldelser fra samme periode i samtlige distrikter, hvor perioden strækker sig fra 1. januar 2013 til 31. december 2013. Disse anmeldelser dækker kriminalitetstyperne vold og trusler, indbrud, tyveri, misbrug, hærværk og chikane. Det gøres opmærksom på, at forandringer ved overgangen til et centralt registreringssystem i Københavns Politi (fra POLSAS til HSII) har medført et data-brud for udvalgte gerningskoder under chikane (hændelseskoderne i 60.000 serien). Det er således ikke muligt konsistent at beskrive udviklingen i politianmeldelser for chikane fra 2012-2014.

Tallene er baseret på opgørelser af meldte gerningskoder, og indeholder derfor både anmeldelser fra borgere til politiet og politiets egne registreringer af hændelser på patruljering eller opklaringsarbejde. Antallet af registreringer for de udvalgte gerningskoder er summeret i de enkelte trygheds kategorier og fordelt på Københavns 35 distrikter – udregnet per 1000 indbyggere. Derved opnås et sammenligneligt tal for anmeldelser på distrikter uanset størrelse.

Politiets gerningskoder ændrer sig efter situationen: Nogle kan forsvinde, andre kan blive opdelt på flere og andre igen kan opstå. På baggrund af de disse gerningskoder indhentes antal af anmeldelser for de enkelte typer kriminalitet. En anmeldelse kan også ændre sig: Den kan blive trukket tilbage, skifte fra en gerningskode til en anden eller senere blive udvidet med andre beslægtede gerningskoder. Derfor er tallene ikke statiske.

Her følger en liste over de gerningskoder, som blev anvendt til at afgrænse gerningskoderne for hvert af de 6 tryghedselementer i Tryghedsindekset. Listen er udarbejdet i samarbejde med Operativ Planlægning og Analyse i Københavns Politi.

4. Gerningskoder fordelt på tryghedselementer

4.1. Vold og trusler om vold

Dette tryghedselement indeholder anmeldelser af fysisk vold rettet mod personer, dvs. personfarlig kriminalitet. Dermed er inkluderet alle former for faktisk vold, voldtægt, frihedsberøvelse, mord og mordbrande, da alle disse kan forvolde fysisk skade eller have dette som intention. Vold eller trusler om vold udført mod polititjenestemand eller anden offentlig myndighed er også medtaget.

Herudover kommer forskellige kategorier af trusler om vold. Elementet indeholder desuden forbrydelser, som med god ret kan betegnes som trusler i sig selv, fx brud på våbenloven og alvorlig brandstiftelse i bebyggelse. Undtaget er kriminalitet, hvor der ikke er et definerbart offer. Her vil hændelsen falde ind under andre tryghedselementer – typisk chikane.

Gerningskode	Gerningskodens navn
70281	Tvang mod offentlig myndighed m.v.
70300	Vold eller trussel om vold mod polititjenestemand
70301	Trusler om vold mv. mod overordnet polititjenestemand
70303	Lægge hindringer i vej f. udfør (polititjenestemand)
70311	Vold og lign. mod nogen i off. tjeneste m.v.
70312	Trusler om vold m.v. mod offentlig myndighed

70313	Lægge hindring i vejen for udførelse af offentlig myndighed
70316	Vold mod politi m.v. ved opløb/opstand
70318	Fornærmelig tiltale mod polititjenestemand
70321	Fornærmelig tiltale af offentlig myndighed
70323	Vidner og deres nærmeste, vold og lign. mod
71111	Brandstiftelse, kvalificeret
71121	Brandstiftelse, forsætlig
71131	Brandstiftelse, uagtsom
71294	Våben og sprængstof, under særlig skærpende omstændighed
71295	Våben og sprængstof, særlig farlig
72211	Voldtægt
73111	Manddrab
73112	Manddrab, forsøg på
73131	Drab efter begæring
73151	Manddrab, uagtsomt
73241	Vold
73251	Vold, kvalificeret
73252	Vold m/skade på legeme eller helbred
73253	Vold / kvindelig omskæring
73261	Vold, kvalificeret, m/grov skade
73262	Vold, kvalificeret, m/døden til følge
73315	Legemsbeskadigelse, uagtsom betydelig
73321	Hensættelse i hjælpeløs tilstand
73341	Forvoldt fare for liv eller førlighed
74111	Tvang, ulovlig
74121	Frihedsberøvelse
74122	Frihedsberøvelse, kvalificeret
74123	Frihedsberøvelse, grov uagtsom
74265	Trussel på livet
74266	Bombetrusler/telefonbomber
74271	Trussel om voldshandlinger -offentlig
76211	Afpresning
84170	Våben (lov om våben og eksplosivstoffer)
84171	Våbenloven, skydevåben
84172	Våbenloven, § 4 stk. 1 kniv på offentlig sted
84173	Våbenloven, anden overtrædelse med kniv
84191	Sprængstof (Bekendtgørelse om eksplosivstoffer)
84192	Sprængstof (Bekendtgørelse om eksplosivstoffer, overtrædelse af vilkår)
84174	Våbenloven i øvrigt
84210	Brandlovgivningen / beredskabsloven

4.2. Indbrud

Dette trykkeselement indeholder anmeldelser af den berigelseskriminalitet, der indebærer et indbrud i en bygning eller på en fast adresse. Der medtages såvel indbrud i privat som offentlig ejendom.

Gerningskode	Gerningskodens navn
75111	Indbrud i bibliotek
75112	Indbrud i børnehave/vuggestue/fritidshjem
75113	Indbrud i skole
75114	Indbrud i kirke/museum

75115	Indbrud i kommune-/sygesikringskontor
75116	Indbrud i posthus/postkontor
75117	Indbrud i svømmehal/idrætsanlæg og lign.
75118	Indbrud i institution/plejehjem
75119	Indbrud i offentligt kontor/bygning i øvrigt
75120	Indbrud i kaserne (våben/ammunition)
75131	Indbrud i bankiers/vekselerer og lign.
75132	Indbrud i biograf/teater
75133	Indbrud i campingplads/vandrehjem
75134	Indbrud i tankstation/autohandler
75135	Indbrud i privat institution
75136	Indbrud i beboerklub
75139	Indbrud i privat kontor i øvrigt
75140	Indbrud i selskabslokale
75141	Indbrud i pengeinstitut
75150	Indbrud i sportsforretning
75151	Indbrud i beklædnings-, skind-/fodtøjsforretning
75152	Indbrud i kiosk/cigar- og vinhandel
75153	Indbrud i købmand/supermarked/mejeri
75154	Indbrud i radio-/fotoforretning
75155	Indbrud i urmager/guldsmed
75156	Indbrud i cafeteria/restaurant
75157	Indbrud i hotel/motel
75158	Indbrud i EDB-forretning
75159	Indbrud i optikerforretning
75169	Indbrud i forretning i øvrigt
75170	Indbrud i våbenlager/-fabrik/-forretning
75171	Indbrud i fabrik
75172	Indbrud i lager og lignende
75173	Indbrud i værksted
75174	Indbrud i tømmerhandel/byggemarked
75175	Indbrud i EDB-virksomhed
75179	Indbrud i virksomhed i øvrigt
75181	Indbrud i apotek
75182	Indbrud i hospital
75183	Indbrud i lægekonsultation og lignende
75184	Indbrud i øvrigt
75191	Pengeskabstyveri v/skærebrænder
75192	Pengeskabstyveri v/sprængstof
75193	Pengeskabstyveri v/vinkelsliber
75194	Pengeskabstyveri v/anden måde
75211	Indbrud i villa og lignende
75212	Indbrud i lejlighed
75213	Indbrud i værelse
75214	Indbrud i skib/båd (fast bemandede)
75215	Indbrud i nybygning/prøvehus
75216	Indbrud i skib/båd (lystbåde)
75217	Indbrud i landejendom
75311	Indbrud i fritidshus
75312	Indbrud i garage/udhus
75313	Indbrud i kælder-/lofts-/pulterrum

75314	Indbrud i campingvogn
75315	Indbrud i kolonihavehus
75331	Indbrud i arbejdsskur/kontorvogn og lign.
75332	Indbrud i isbod/pølsebod

4.3. Tyveri

Dette tryghedselement indeholder anmeldelser af berigelseskriminalitet, som ikke indebærer et indbrud i en bygning eller på en fast adresse. Det indeholder tyveri fra personer såvel som fra og af fritstående objekter, samt offentlig og privat ejendom.

Gerningskode	Gerningskodens navn
75411	Tyveri af registreret køretøj
75421	Tyveri af knallert
75431	Tyveri af cykel
75432	Tyveri af barnevogn/klapvogn
75441	Tyveri af uregistreret køretøj
75442	Tyveri af skib/båd/fly
75511	Tyveri fra personbil
75512	Tyveri fra lastbil/varebil
75513	Tyveri fra motorcykel/scooter
75514	Tyveri fra knallert
75515	Tyveri fra cykel
75516	Tyveri fra båd
75519	Tyveri fra andet køretøj
75531	Tyveri fra automat i møntvaskeri etc.
75532	Tyveri fra benzinautomat
75533	Tyveri fra frimærkeautomat
75534	Tyveri fra vareautomat
75535	Tyveri fra telefonautomat
75536	Tyveri fra parkometerautomat
75537	Tyveri fra spilleautomat
75551	Tyveri fra cafeteria/restauration
75552	Tyveri fra hotel/motel
75553	Tyveri fra kasseapparat
75560	Butikstyveri fra andre forretninger
75561	Butikstyveri beklædning/skind/fodtøj
75562	Butikstyveri kiosk/cigar-/vinhandel
75563	Butikstyveri købmand/supermarked/mejeri
75564	Butikstyveri radio/fotoforretning
75565	Butikstyveri urmager/guldsmed
75566	Butikstyveri møntvaskeri
75567	Tyveri fra udstilling
75568	Tyveri fra møntvaskeri
75569	Tyveri fra anden butik
75570	Butikstyveri, tricktyveri
75580	Tyveri, tricktyveri i beboelse
75581	Tyveri fra campingplads
75582	Tyveri fra garderobe
75583	Tyveri fra skole/fritidshjem og lign.
75584	Tyveri fra lejlighed/værelse/etageejendom
75585	Tyveri fra villa/landejendom

75586	Tyveri fra kælder og lign.
75587	Tyveri fra svømmehal/idrætsanlæg/omklædningsrum
75588	Tyveri fra udhængskab
75589	Tyveri fra hospitaler/plejehjem
75590	Tyveri fra fritidshus
75591	Tyveri fra institution
75592	Tyveri fra kontor
75593	Tyveri fra kaserne
75594	Tyveri fra byggeplads
75595	Tyveri fra døgnboks
75596	Tyveri fra kaserne (våben/ammunition)
75597	Tyveri fra pengeautomat
75598	Tyveri fra garage/udhus
75599	Tyveri fra andet sted
75601	Tyveri af afgrøde (korn og lign.)
75602	Tyveri af benzin/olie
75603	Tyveri af el/gas
75604	Tyveri af forsendelse
75605	Tyveri af husdyr
75606	Tyveri af nummerplader
75607	Tyveri fra lomme/taske/bagage
75608	Tyveri af taske/bagage
75609	Tyveri i tog/skib/fly/bus
75611	Tyveri i lufthavn
75612	Tyveri i forbindelse med prostitution
75613	Tyveri på banegård
75614	Tyveri af narkotika (udover 75181-75183)
75615	Tyveri i plads
75616	Tyveri i forbindelse med vold
75619	Tyveri i øvrigt
75621	Tyveri af våben
75622	Tyveri af fiskeredskaber/garn og lign.
75623	Tyveri af metaller (skrot/afklip/afbrænding)
76311	Røveri mod pengeinstitut
76312	Røveri mod offentligt kontor
76313	Røveri mod forretning
76314	Røveri mod tankstation
76315	Røveri mod værditransport
76316	Røveri -kassetterøveri
76317	Røveri mod person i egen bolig
76319	Røveri mod andre
76321	Røveri – særligt farligt – mod pengeinstitut
76322	Røveri – særligt farligt – mod off. kontor
76323	Røveri – særligt farligt – mod forretning
76324	Røveri – særligt farligt – mod tankstation
76325	Røveri – særligt farligt – mod værditransport
76326	Røveri – særligt farligt – kassetterøveri
76327	Røveri – særligt farlig – mod person i egen bolig
76329	Røveri – særligt farligt – mod andre
77279	Brugstyveri af påhængskøretøj, reg. knallert m.v.
77281	Brugstyveri af registreret personbil

77282	Brugstyveri af lastbil/varebil
77283	Brugstyveri af registreret motorcykel/scooter
77284	Brugstyveri af udlejningskøretøj
77285	Brugstyveri af uregistreret personbil
77286	Brugstyveri af uregistreret lastbil/varebil
77287	Brugstyveri af uregistreret motorcykel/scooter
77289	Brugstyveri af andet motorkøretøj
77311	Brugstyveri af knallert
77411	Brugstyveri af cykel
77511	Brugstyveri af andet
77521	Brugstyveri af EDB-materiel

4.4. Narkotika

Dette tryghedselement indeholder anmeldelser, der vedrører besiddelse og salg af narkotika. En bred vifte af kriminalitet kan hævdes at være narkotikarelateret eller være sket på baggrund af narkotika. Disse anmeldelser vil ikke være del af dette tryghedselement, men tæller med under andre tryghedselementer afhængigt af kriminalitetens type. Denne skelnen er nødvendig, da baggrunden for kriminalitet er en efterforskningsopgave for politiet og som sådan ikke har indflydelse på beboernes tryghed.

Gerningskode	Gerningskodens navn
71281	Narkotika, salg af
71282	Narkotika, smugling mv. af
84110	Euforiserende stoffer / lov om
84111	Euforiserende stoffer / lov om (salg)
86245	Dopingmidler / lov om forbud mod visse

4.5. Hærværk

Dette tryghedselement indeholder anmeldelser af de forbrydelser, der har til formål at ødelægge offentlig eller privat ejendom. Derved inkluderes både containerbrande, graffiti, vandalisering af religiøse mindesmærker og generel ødelæggelse af offentlige og private ejendele. Anmeldelser af hærværk begået i forbindelse med tyveri eller indbrud medtages under tryghedselementet for henholdsvis tyveri eller indbrud.

Gerningskode	Gerningskodens navn
71321	Mindesmærker og lign. -ødelæggelse af
75571	Rudeknusningstyveri fra radio-/fotoforretning
75572	Rudeknusningstyveri fra urmager/guldsmed
75579	Rudeknusningstyveri i øvrigt
77111	Hærværk
77112	Hærværk, groft
77113	Hærværk, groft uagtsomt
77114	Hærværk, graffiti
77115	Hærværk, groft, graffiti
62220	Brand i container
62230	Brand i køretøj

4.6. Chikane, gener og tilråb

Dette tryghedselement indeholder anmeldelser for forskellige typer af fornærmelser, diskrimination og forstyrrelse af offentlig orden, inklusiv blufærdighedskrænkelser og bortvisning. Anmeldelser om chikane og fornærmelig tiltale af offentlig myndighed er ligeledes medtaget.

Gerningskode	Gerningskodens navn
70415	Påbud om at skilles, ikke efterkommet
70421	Grov forstyrrelse af offentlig ro og orden
70452	Usømmelig behandling af kirken
70461	Trossamfund, offentlig forhånelse af
70631	Afgivelse af forklaring, grov uagtsomhed
71224	Forstyrrelse af transportmidler
71311	Forstyrrelse af samfærdselsmidlerne
71411	Betleri
71412	Betleri, meddelt advarsel imod
72282	Blufærdighedskrænkelser v/beføling
72283	Blufærdighedskrænkelser v/blotteri
72284	Blufærdighedskrænkelser v/beluring
72285	Blufærdighedskrænkelser v/verbal uterlighed o. lign
72286	Blufærdighedskrænkelser v/anden uterlighed
72287	Blufærdighedskrænkelser i øvrigt
72291	Forulemper ved opfordring m.v. til utugt
74274	Racediskrimination
74293	Fornærmelser
84129	Retsplejeloven, nægte at opgive navn
84201	Fyrværkeriloven
84220	Ordensbekendtgørelsen – sikring af den offentlige orden mv.
84221	Ordensbekendtgørelsen – sikring af den offentlige orden (Pornoudstilling)
84222	Ordensbekendtgørelsen – midlertidige foranstaltning/meddelt påbud
84223	Ordensbekendtgørelsen – midlertidige foranstaltning/overtrædelser af påbud
84233	Politivedtægten, lokal
84385	Bortvisning/forbud, begæring om
84386	Bortvisning/forbud/tilhold, begæring om
84389	Bortvisning – Overtrædelse af meddelt forbud
84390	Bortvisning – Overtrædelse af meddelt forbud og tilhold
94110	Restaurationsloven
94111	Restaurationsloven, nattesæde
94112	Restaurationsloven, ulovlig udskænking
94114	Restaurationsloven / meddelt forbud
94115	Restaurationsloven / overtrædelse af forbud
94121	Alkohol, salg t/unge under 16 år
94129	Tobak, salg t/unge under 16 år
61420	Knallertkørsel til ulempe
61430	Hensynsløs kørsel
61630	Gadeuorden
61620	Værtshusuorden
61645	Blufærdighedskrænkelser - hændelse uden sag
61650	Beruser
61660	Bortvisning af uønsket person
61670	Husspektakler
61680	Nabostridigheder
61690	Hunde til ulempe
61710	Drikkeri til ulempe
61720	Musik til ulempe
61790	Uro og uorden i øvrigt

5. Metode for indekskonstruktion

Københavns Tryghedsindeks er blevet udviklet med inspiration fra Rotterdam, der siden 1999 har arbejdet med et lignende indeks. Inspirationen består i et indeks, der samler tal for politiets anmeldelser, borgernes udsathed og vurdering af nabolagsproblemer på by-, bydels-, og distrikts-niveau. Derved skabes et overblik over tryghedssituationen i København, hvor bydele og distrikter kan sammenlignes. Derved kan kommunen målrette indsatser til de største problemer, de rigtige steder.

Dette afsnit beskriver den metode, som ligger til grund for beregningen af tryghedsindekset. Der er flere krav til et velfungerende indeks, der har til formål at målrette, dokumentere og styre den tryghedsskabende indsats i København. Disse formål gør sig gældende i såvel opbygningen af indekset som i den anvendte metode til indeksberegning.

Princippet bag den metode, som benyttes til beregning af tryghedsindekset er, at det skal være validt og anvendeligt.

- Validitet betyder, at indekset skal være sammensat af delelementer, som tilsammen giver en dækkende og udtømmende beskrivelse af den overordnede tryghedsdimension. Ved at kombinere en række beslægtede tryghedselementer opnås et overordnet summarisk indeks, som indeholder den samstemmende information fra de forskellige delelementer. Indenfor tryghedsindeksets delelementer benyttes en kombination af spørgeskema- og registerbaserede datakilder, som bidrager til en høj intern validitet.
- Anvendelighed betyder, at det skal være nemt at beregne indekset og foretage sammenligninger mellem distrikter og bydele og sammenligninger over tid. Desuden skal indekset være handlingsangivende, så der kan anbefales specifikke typer indsatser på baggrund af indeksets resultater.

De metodiske valg i forbindelse med udviklingen af Tryghedsindekset er fortaget i samarbejde med Mads Meier Jæger, professor på Center for Grundskoleforskning, Danmarks Pædagogiske Universitetsskole, og Anders Holm, professor ved Danmarks Pædagogiske Universitetsskole, Aarhus Universitet.

Opbygning af tryghedsindeks

Tryghedsindekset har tre komponenter:

- 2 datakilder: Spørgeskemaundersøgelse og registernoteringer.
- 3 indikator typer: Spørgsmål til borgerne om udsathed, borgernes vurdering af nabolagsproblemer samt antal anmeldelser til politiet.
- 6 tryghedselementer: Vold og trusler om vold, indbrud, tyveri, narkotika, hærværk og chikane, gener og tilråb.

Tryghedsindekset præsenterer en samlet indeksscore for København og de 35 distrikter i de 10 bydele.

I de følgende afsnit beskrives, hvordan disse komponenter er defineret samt, hvordan tryghedselementerne og den samlede indeksscore beregnes.

2 datakilder: Spørgeskema og register

Tryghedsindekset henter information fra 2 forskellige kilder. Der udføres en spørgeskemaundersøgelse og hentes tal fra politiets register over anmeldelser. Spørgeskemaundersøgelsen spørger til, hvilke problemer beboerne har oplevet i lokalområdet (udsathed), og hvordan de vurderer problemerne i området (nabolagsproblemer). Politiets registre giver information om antallet af anmeldelser i et lokalområde.

I udfærdigelsen af spørgsmålene til spørgeskemaet benyttes tidligere afprøvede og sagligt begrundede spørgsmål til at måle omfanget af udsathed og nabolagsproblemer. Spørgsmålene vedrørende udsathed er

taget fra Justitsministeriets offerundersøgelser¹ og spørgsmålene vedrørende nabolagsproblemer er baseret på rapporten 'Politireformen år ét fra Københavns Universitet'². Derved kan resultaterne sammenlignes med tidligere undersøgelser både lokalt og på nationalt niveau.

I spørgeskemaundersøgelsen indgår desuden spørgsmål om, hvor borgerne føler sig trygge/utrygge og på hvilket tidspunkt.

Nogle af de oplevelser, der spørges til i interviewene, har meget lave absolutte forekomster, fx har kun 2-3 procent af Danmarks befolkning været udsat for vold i løbet af det sidste år³. Da indekset for surveydata konstrueres ved hjælp af en faktoranalyse, vil data bestemme, hvor stor en vægt de enkelte elementer får.

Politiets registrerede anmeldelser er valgt, fordi det er eneste tilgængelige datakilde om kriminalitetsomfang, der opdateres hurtigt nok til at være anvendelig i et årligt indeks. Anmeldelser er ikke statistiske data, da en anmeldelse kan trækkes tilbage, bliver flyttet fra en gerningskode til en anden eller udvidet til flere. Alligevel giver anmeldelser et aktuelt billede af aktivitetsniveauet for kriminalitetsbekæmpelse i området.

3 indikator typer

De 2 datakilder, der anvendes i indekset fordeler sig på 3 indikator typer:

- Indikatorerne for *udsathed* måler den procentvise andel af borgere i et distrikt, der angiver at have været udsat for overtrædelser, som har forbindelse til det pågældende tryghedsэлемент. Den er baseret på en spørgeskemaundersøgelse blandt beboerne i området.
- Indikatorerne for *nabolagsproblemer* måler den procentvise andel af borgere i et distrikt, der angiver, at det pågældende tryghedsэлемент er et problem og, hvor alvorligt det vurderes at være i nabolaget. Den er baseret på en spørgeskemaundersøgelse blandt beboerne i området.
- Indikatorerne for *anmeldelser* måler antallet af anmeldelser i et distrikt opgjort per 1000 indbyggere. Den er baseret på politiets register for anmeldelser fordelt på gerningskoder.

Vi har udvalgt de 3 indikator typer, fordi de hver især bidrager med forskellige perspektiver på tryghed. Kombinationen af indikator typer baseret på spørgeskemaundersøgelser og registre giver samlet set et mere præcist billede af tryghedsniveauet end de enkelte elementer hver for sig.

Baggrunden for at kombinere spørgeskema- og registerbaserede indikatorer er at optimere måleredskabets præcision og forøge den interne validitet. Da mange forbrydelser ikke anmeldes giver politiets registre alene ikke altid et præcist billede af det faktiske omfang af kriminalitet. Spørgeskemaundersøgelser blandt beboere, som lever i et lokalområde, er derfor i teorien bedre egnet til at måle det faktiske kriminalitetsomfang.

Da datakilderne hver især ikke giver et fyldestgørende billede, benyttes en kombination. På den måde kan datakilderne supplere hinandens styrker og svagheder så indekset til slut giver et mere præcist indtryk af trygheden end hver af enkelt delene.

6 tryghedsэлементer

Indeksets 3 indikator typer bidrager til at belyse hvert af de 6 tryghedsэлементer. Hvert tryghedsэлемент består af tre indikatorer fordelt på to datakilder. To indikatorer er baseret på svar fra en spørgeskemaundersøgelse, og én indikator er baseret på registerdata.

Tryghedsэлементer

¹ Udført af Flemming Balvig og Britta Kyvsgård (2006) i et samarbejde mellem Københavns Universitet, Justitsministeriet, Det Kriminalpræventive Råd og Rigspolicefen.

² Udført af Flemming Balvig og Lars Holmberg (2008) i et samarbejde mellem Københavns Universitet og Rigspolicefen.

³ Ifølge Justitsministeriets offerundersøgelser (udført af Flemming Balvig og Britta Kyvsgård (2006) i et samarbejde mellem Københavns Universitet, Justitsministeriet, Det Kriminalpræventive Råd og Rigspolicefen).

1	Vold og trusler om vold
2	Indbrud
3	Tyveri
4	Narkotika
5	Hærværk
6	Chikane, gener og tilråb

Disse tryghedselementer betegner nogle af de problemer der kan være i et lokalområde. Valget af tryghedselementer er baseret på gængs forståelse af kriminalitet og tryghed, på politiets kriminalitetskategorier og på hvilke hændelser, der vurderes at have stor indflydelse på borgernes tryghed.

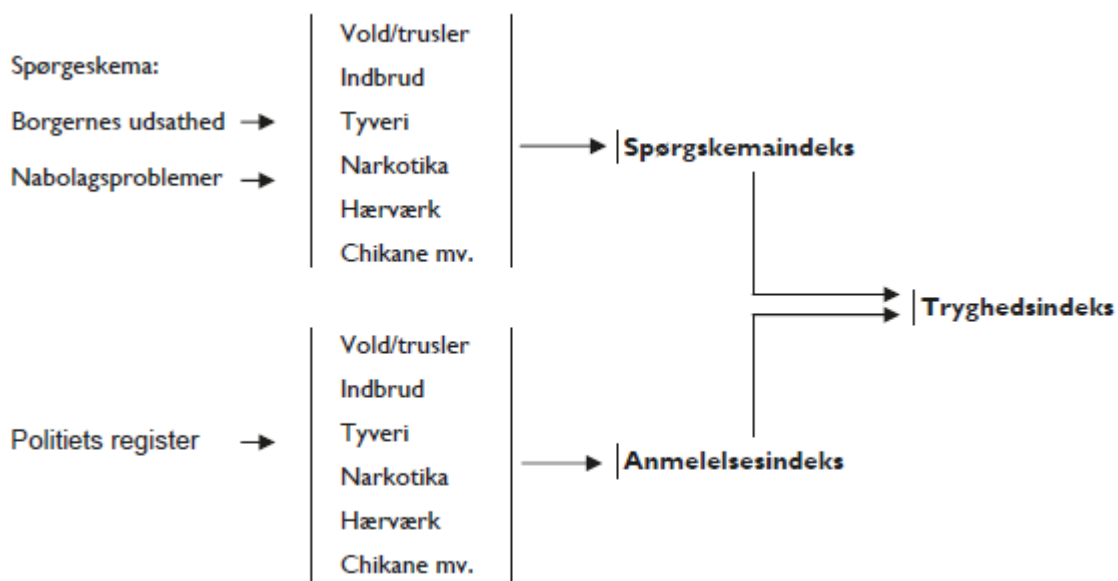
Vi har valgt at medtage elementet 'narkotika' og ikke 'alkohol', da utryghed i forbindelse med alkohol falder ind under andre tryghedselementer. Desuden er besiddelse såvel som salg af narkotika ulovligt – i modsætning til alkohol.

De statistiske analyser af data bekræfter opdelingen af de seks tryghedselementer.

Konstruktion af indekset

Tryghedsindekset er et sammensat indeks, hvor de to datakilder vægter lige meget. Ud fra surveydata konstrueres seks indeks, der svarer til et af de seks tryghedselementer. Heri indgår både spørgsmål, der måler nabolagsproblemer og udsathed. Disse informationer fra spørgeskemaundersøgelsen holdes sammen med data fra politiets anmeldelsesregistre.

Nedenstående figur illustrerer, hvilke underelementer der udgør det samlede tryghedsindeks:

Figur 1

For at kunne skabe et kvantitativt indeks, der med en given værdi beskriver tryghedssituationen i et distrikt tildeles svarerne i spørgeskemaet en værdi. Hvis deltageren har svaret, at vedkommende føler sig meget tryk tildeles svaret det laveste antal point og, hvis der svares meget utryk, det højeste antal point.

For at undgå at en række informationer udgår fra data medtages 'ved ikke' kategorien ved alle spørgsmål. I overvejende grad placeres 'ved ikke' i middelt kategorien. Det gør, at 'ved ikke' svarene hverken gør indekset mere eller mindre utrygt.

I det følgende afsnit beskrives, hvorledes et indeks konstrueres ved hjælp af faktoranalyse.

Faktoranalyse

En faktoranalyse undersøger, om en række spørgsmål er udtryk for det samme fænomen, hvilket her i første omgang er de pågældende tryghedselementer/-kriminalitetstyper. Faktoranalysen estimerer, i hvor høj grad de spørgsmål, der er udvalgt under hvert tryghedselement, hænger sammen ud fra en statistisk betragtning⁴ - det vil sige om det tyder på, at spørgsmålene beskriver det samme fænomen⁵.

Med andre ord anvender vi en faktoranalyse, der behandler undersøgelsens spørgsmål, som funktioner af en uobserveret bagvedliggende faktor. Jo mere det enkelte spørgsmål korrelerer med den bagvedliggende faktor, desto mere sandsynligt er det, at spørgsmålet er udtryk for samme bagvedliggende dimension – her det pågældende tryghedselement.

Med faktoranalysen beregnes en såkaldt faktorloading for hvert spørgsmål. Denne værdi beskriver, hvor meget det enkelte spørgsmål bidrager til den bagvedliggende faktor. En faktorloading går mellem 0 og 1, hvor 1 svarer til et fuldstændigt sammenfald mellem spørgsmålet og det bagvedliggende fænomen. I tryghedsindekset er faktoranalyserne gennemført ved hjælp af statistikprogrammet SPSS.

Faktoranalyserne bekræfter ud fra data Tryghedsindeksets opdeling i 6 tryghedselementer. De 6 faktoranalyser samles i et spørgeskemaindeks. For at fremme den umiddelbare forståelse af tryghedsindekset, omregnes scoren til en skala fra 0-100, hvor 0 er trygt.

På baggrund af de seks anmeldelsestal for hver kriminalitetstype foretages en faktoranalyse. Denne faktoranalyse bekræfter, at anmeldelserne for de 6 typer kriminalitet i høj grad korrelerer, det vil sige at, en høj forekomst af én type anmeldelser ofte indebærer en høj forekomst af andre typer anmeldelser.

Faktoranalysen viser dog, at anmeldelser for indbrud i mindre grad hænger sammen med de øvrige andre former for kriminalitet. Det vil sige, at et distrikt kan have høje tal for indbrud uden tilsvarende tal for andre typer kriminalitet eller omvendt.

Indekset for anmeldelser kodes også til at gå mellem 0 og 100, jo højere en værdi desto flere anmeldelser i området. Til slut lægges spørgeskemaindeks og anmeldelsesindekset sammen til et samlet tryghedsindeks, hvor hvert underindeks udgør 50 %.

5 handlingsanvisende tryghedskategorier

Tryghedsindekset beregnes hvert år og placerer de respektive distrikter på en skala fra 0 til 100. 2009 er det første år målingen foretages, hvorfor 2009 vil være baseline år.

Der findes flere måder at kategorisere et indeks på. Resultaterne for Tryghedsindekset for København præsenteres som fem handlingsanvisende tryghedskategorier. Det vil sige, at en given værdi på tryghedsindekset tildeles en kategori, der viser, hvor stort et behov der er for indsats i et givet område. I nedenstående gøres rede for, hvilke overvejelser, der er foretaget i forbindelse med inddeling af tryghedskategorierne.

- I Rotterdams sikkerhedsindeks, som har været inspirationskilde for Københavns Tryghedsindeks, er fastsat et absolut mål for tryghed. Det vil sige, at der er fastsat en subjektiv grænse for, hvornår et givet tryghedsniveau er tilfredsstillende eller optimalt. Det er dog vanskeligt med objektive kriterier at be-

⁴ Herved forstås, at man svarer ens på to eller flere spørgsmål. Det vil sige, at deltageren eksempelvis svarer konsistent på en række spørgsmål, der berører det samme emne, eksempelvis vold.

⁵ Følgende kilder er benyttet i forbindelse med beregning af faktoranalyse:

1) Kapitel 3 i Brian S. Everitt and Graham Dunn (2001) Applied Multivariate Data Analysis, Second Edition, Oxford University Press.
2) Kapitel 10 og 11 i Everitt, B.S. (1996) Making sense of statistics in Psychology - a second level course, Oxford University Press.
3) Fayres, P. M. og D. Machin (1998) Factor analysis, I Maurice et al. Quality of life assessment in clinical trials. Methods and practice. Oxford University press.

grunde, hvilket niveau af tryghed der bør kvalificeres som trygt. Erfaringerne fra Rotterdam har desuden vist, at en sådan absolut skala kan sprænges og derfor underminerer både anvendelighed og troværdighed for indekset på sigt.

- Der kan anvendes en standardinddeling, hvor distrikterne tildeles et indekstal mellem 0 og 100, og at denne skala inddeles i 5 lige store tryghedskategorier. Dette ville betyde, at kun distrikter med en værdi mellem 80 – 100 vil kvalificere til en markant indsats, og de distrikter med en værdi på mellem 60 – 80 ville kvalificere til en intensiveret indsats. Ifølge resultaterne for tryghedsindekset 2009, er der ingen distrikter, der har et niveau af utryghed, der er over 60. Man må derfor sætte spørgsmålstegn ved, om man bør kræve så høje tal for utryghed, før man vælger at foretage en intensiveret eller markant indsats.
- En inddeling kan også baseres på, hvor langt de enkelte distrikter afviger fra gennemsnittet for tryghedsindekset. De tre distrikter med den højeste indeksværdi trækker gennemsnittet i vejret, og det kan synes uhensigtsmæssigt at foretage en vurdering af tryghedsniveauet i København ud fra gennemsnittet, som man ikke kan definere som værende acceptabelt eller normalt ud fra objektive kriterier.

I Tryghedsindekset for København tildeles distrikterne 5 handlingsanvisende tryghedskategorier. Distrikterne kategoriseres i fem lige store kategorier i forhold til deres værdi på indekset. Grænserne mellem de forskellige kategorier fastsættes med en percentilering, så de præcise spæringspunkter beregnes. Der lægges dermed op til, at den tryghedsskabende indsats i København må iværksættes i de områder, der har den højeste værdi på tryghedsindekset, og derfor må anses som værende mindst trygge. Gennemsnittet for Tryghedsindekset for hele København for 2009 findes i kategorien intensiveret. Denne metode tager højde for, at man ikke, ud fra objektive kriterier kan sige om det gennemsnitlige tryghedsniveau for København er et acceptabelt niveau. Derimod lægger denne inddeling op til, at indsatserne på tryghedsområdet prioriteres i de dele af byen, der har det største behov.

Da man ikke kan sige, hvad der er et acceptabelt niveau for tryghed i København uden at foretage en politisk prioritering, vil Tryghedsindekset i de kommende rapporteringer fokusere på udviklingen i tryghed. Derfor anvendes fremover den samme inddeling, som er foretaget i 2009.

Her følger en beskrivelse af de fem kategorier for Tryghedsindekset⁶

1) Markant indsats

Hvis et område er i tryghedskategorien 'Markant' betyder det, at der i området er et markant behov for en tryghedsskabende indsats udover normalindsatsen. Dette interval går mellem indeksværdierne 19,0250-100.

2) Intensiveret indsats

Tryghedskategorien 'Intensiveret' betyder på samme måde, at det pågældende området har et intensiveret behov for en tryghedsskabende indsat udover normalindsatsen. Dette interval går mellem indeksværdierne 15,5975 - 19,0250.

3) Ordinær indsats

Tryghedskategorien 'Ordinært' betyder, at området ikke har et behov for tryghedsskabende indsatser udover den normale indsat. Det vil naturligvis ikke sige, at der ikke er behov for en indsats, men kun at det vurderes, at denne kan håndteres indenfor normalindsatsen. Dette interval går mellem indeksværdierne 14,0428 - 15,5975

4) Reduceret indsats

⁶ Skæringspunkterne for de to underindeks (Spørgeskemaindekset og Anmeldelsesindekset) er forskellig fra percentileringen for det samlede Tryghedsindeks.

Tryghedskategorien 'Reduceret' betyder, at området ikke har behov for en indsats udover ordinærindsatsen. Der er dog stadig brug for en indsats, selvom dette behov er reduceret. Dette interval går mellem indekssværdierne 11,8278 - 14,0428.

5) Minimal indsats

Tryghedskategorien 'Minimalt' betyder, at behovet for en tryghedsskabende indsats er minimalt i det pågældende område. Et sådant område vil i det store hele vurderes som trygt både af beboerne og i politiets registre. Dette interval går mellem indekssværdierne 0-11,8278.